

LEMPÄÄLÄN YMPÄRISTÖNSUOJELUN EDISTÄMINEN

TOIMENPIDEOHJELMA 2023-2028

 LEMPÄÄLÄ

2022

SISÄLTÖ

1. Johdanto	3
Toimenpideohjelman taustaa	4
Keskeiset yhteistyökumppanit	5
Työryhmätoiminta edistämisasioissa	6
2. Edistämistoiminnan taustalla	7
Kansallisia ohjelmia, suunnitelmia ja strategioita	8
Seudullisia ja paikallisia ohjelmia	10
Kuntastrategia 2030	13
Osallistaminen toimenpideohjelman päivytystyössä	15
3. Edistämistoiminnan toteuttaminen	16
Kannamme vastuuta yhdessä	17
Rohkaisemme aktiivisuuteen	18
Viestintäsuunnitelma	19
Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen	20
Yksittäiset edistämistoimenpiteet ja projektit	21
4. Toimenpideohjelma 2023-2028	22
Esimerkkejä toimintakauden toimenpiteistä	23

1 JOHDANTO

Lainsäädäntö kuntien ympäristönsuojelun taustalla

Kunnille asetetut ympäristönsuojeluun liittyvät tehtävät on määritetty **laissa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta** (64/1986). Kunnan tulee valvoa ja edistää ympäristönsuojelua alueellaan. Tavoitteena on luontoa ja ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvata terveellinen, viihtyisä ja luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaan kunnan tulee edistää luonnon- ja maisemansuojelua alueellaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) tavoitteena on luoda alueiden käytön ja rakentamisen järjestämisellä edellytykset hyvälle elinympäristölle. Samalla edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä.

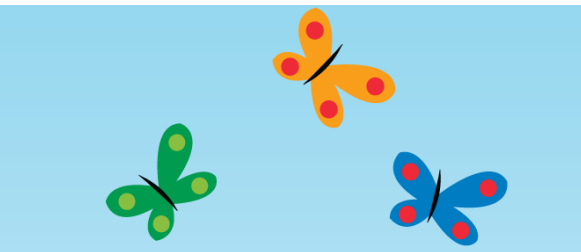
TOIMENPIDEOHJELMAN TAUSTAA

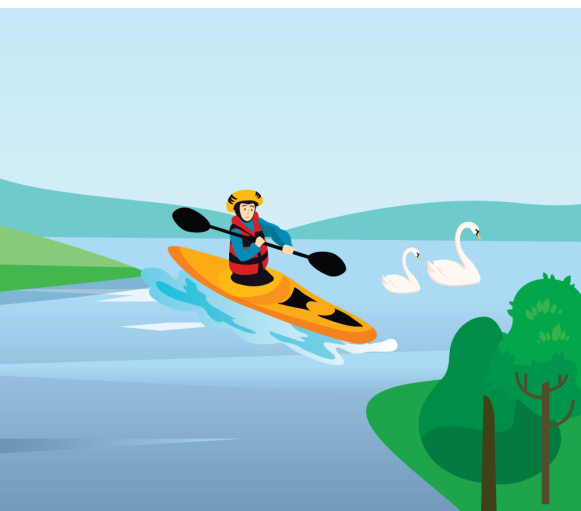
Ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelma on ympäristönsuojelun viranhaltijoiden työkalu edistämistoimenpiteiden suunnittelemiseksi ja kohdentamiseksi.

Toimenpideohjelma on tarpeen ympäristönsuojelun laajan kentän hahmottamiseksi ja toimenpiteiden painopisteiden kohdentamiseksi asioihin, jotka Lempäälässä koetaan tärkeiksi.

Toimenpiteitä toteutetaan yhdessä kunnan työntekijöiden, sidosryhmien ja kuntalaisten kanssa.

Edistämistoimenpiteillä tarkoitetaan luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun sekä päästöjen ja jätteiden synnyn vähentämiseen tähtääviä toimia, jotka eivät kuulu lupa- ja valvontatoimien piiriin.

Toimenpideohjelmalla pyritään suunnitelmallisuuden ja kohdentamisen kautta saavuttamaan entistä parempaa vaikuttavuutta.

Samalla pyritään edistämään valtakunnallisten, maakunnallisten, seutukunnallisten sekä paikallisten ohjelmien ja strategioiden toimeenpanoa kuntatasolla. Paikallisesti tärkeiksi koetut kysymykset ovat kuitenkin toimenpiteiden keskiössä.

KESKEISET YHTEISTYÖKUMPPANIT

TYÖRYHMÄTOIMINTA EDISTÄMISASIOISSA

Maakunnalliset ja seudulliset työryhmät

- Pirkanmaan keskeisten järvien säännöstelyn kehittämisen työryhmä
- Pirkanmaan vesienhoidon työryhmä
- Tampereen seudun kuntien ympäristöpäälliköiden työryhmä ja ympäristöviranhaltijatapaamiset
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja jätehuoltolautakunnan jätestrategiatyö sekä kuntatapaamiset
- Pirkanmaan ilmastofoorumi
- Pirkkavedet
- Vanajavesijaosto

Kuntaorganisaation työryhmiä

- Energia- ja ilmastotyöryhmä
- Reilun kaupan kannatustyöryhmä
- Hulevesityöryhmä
- Kävelyn ja pyöräilyn työryhmä
- WSP (Water Safety Plan) ja SSP (Sanitation Safety Plan) -työryhmät

2 EDISTÄMISTOIMIEN TAUSTALLA

Kansalliset ohjelmat ja strategiat

perustuvat pääosin
kansainvälisiin
sopimuksiin

Maakunnalliset ohjelmat ja tavoitteet

Seudulliset ja paikalliset ohjelmat

Kuntastrategia ja kuntalaisten tahtotila

KANSALLISIA OHJELMIA, SUUNNITELMIA JA STRATEGIOITA

Luonnon monimuotoisuus

- Kansallinen biodiversiteettistrategia ja toimintaohjelma vuoteen 2030
- Kansallinen pölyttäjästrategia
- Kulttuuriympäristöstrategia
- Toimintasuunnitelma uhanalaisten luontotyyppien tilan parantamiseksi
- Vieraslajistrategia ja hallintasuunnitelmat

Vesistöt

- Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma 2022-2027
- Läntisen Suomen vesihuoltostrategia 2050
- Pienvesien suojelu- ja kunnostusstrategia
- Vesien kunnostusstrategia
- Vesitalousstrategia 2030

Kiertotalous

- Biotalousstrategia 2022-2035
- Kiertotalouden strateginen ohjelma
- Suomen tiekartta kiertotalouteen 2016-2025
- Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027

Kestävä kehitys

- Kestävän kehityksen Agenda2030
- Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus
- Vihreä lippu -ohjelma
- Kestävän kulutuksen ja tuotannon ohjelma

Ilmasto

- Kansallinen energia- ja ilmastostrategia vuoteen 2030
- Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma
- Keskipitkän aikavälin ilmastopoliittinen suunnitelma 2030
- Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelma 2018-2023

Muita ohjelmia, mm.

- Kansallinen kemikaaliohjelma 2021-2035
- Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia 2030
- Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelma 2018-2023

KANSALLISTEN OHJELMIEN TAVOITTEITA

Turvataan vedenhankinnan toimintavarmuutta pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien ja vedenhankitaselvitysten avulla.

Luonnon monimuotoisuuden väheneminen pysähtyy ja kääntyy elpymisuralle vuoteen 2030 mennessä.

Vesien käytön, hyvän tilan ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet sovitetaan yhteen valuma- ja vesistöalueilla.

Suomessa olevien ja tänne mahdollisesti saapuvien haitallisten vieraslajien aiheuttama uhka ja haitta on minimoitu.

Kasvihuonekaasujen päästöjen vähennys 80 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2050 mennessä.

Suomalaisella yhteiskunnalla on kyky hallita ilmastonmuutokseen liittyvät riskit ja sopeutua ilmastossa tapahtuviin muutoksiin.

Tavoitteenamme on hiilineutraali yhteiskunta, johon pääsemiseksi toteutamme kansallista tiekarttaa sekä Pariisin ilmastosopimusta.

Kuntien kasvihuonekaasupäästöt vähenevät väh. kansallisen hiilineutraali Suomi 2035-tavoitteen mukaisesti, mahdollisimman kustannustehokkaasti ja hyväksyttävästi.

Jätteen määrä on vähentynyt nykyisestä. Uudelleenkäyttö ja kierrätys ovat nousseet uudelle tasolle.

Kemikaalit eivät aiheuta haittaa ympäristölle tai terveydelle.

SEUDULLISIA JA PAIKALLISIA OHJELMIA

Pirkanmaa

- Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 -tiekartta
- Pirkanmaan jätehuollon kuntien yhteinen jätestrategia vuoteen 2025
- Pirkanmaan luonnon monimuotoisuusohjelma 2022-2030
- Pirkanmaan maaseudun kehittämissuunnitelma 2023-2027
- Pirkanmaan metsäohjelma 2021-2025
- Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelma 2022-2027
- Pirkanmaan vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2040
- Ympäristöviisas Pirkanmaa 2040

Tampereen kaupunkiseutu

- Hiilineutraali Tampereen seutu 2030 -ilmastotiekartta
- Tampereen kaupunkiseudun ilmastostrategia 2030

Lempäälä

- Hiilineutraali Lempäälä 2030 - ilmastotiekartta
- Lempäälän kunnan energiatehokkuussopimus 2017-2025
- Lempäälän kunnan hulevesien hallintasuunnitelma
- Lempäälän kunnan hyvinvointikertomus
- Lempäälän kunnan meluntorjunnan toimintasuunnitelma
- Lempäälän kunnan metsänhoitosuunnitelma 2016-2025
- Lempäälän kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma
- Lempäälän kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma
- Lempäälän kunnan vesistötarkkailusuunnitelma 2015-2025
- Lempäälän ja Vesilahden maaseudun kehittämisohjelma 2010-2030

- Reilun kaupan sertifioitu kunta vuodesta 2015
- Aalborgin sitoumus kuntien kestävän kehityksen työstä
- Vihreä lippu -ohjelma

SEUDULLISTEN JA PAIKALLISTEN OHJELMIEN TAVOITTEITA

Tavoittelemme vuonna 2030 tilaa, jossa tuotamme päästöjä vain sen verran kuin pystymme niitä sitomaan.

Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen maakunnassa pysähtyy ja muutosprosessi monimuotoisuuden vahvistamiseksi käynnistyy.

Kunnat toimivat esimerkkeinä kiertotalouden edistämisessä.

Metsäluonnon hoitoon panostetaan, monimuotoisuus huomioidaan ja vesiensuojelua tehostetaan.

Keskitettyjen jätevesien käsittelyratkaisujen yhtenä tärkeimpänä tavoitteena nähdään vesiensuojelun edistäminen koko Pirkanmaalla.

Pirkanmaan maaseutua kehitetään kestävien ratkaisujen varaan (mm. bio- ja kiertotalous, luonnon monimuotoisuus).

Tampereen kaupunkiseutu on Suomen kärkitasoa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä.

Otetaan monimuotoisuus osaksi kaikkea toimintaa, esimerkiksi huomioimalla se kaikilla maankäytön tasoilla, riippumatta kunta- ja hallinnollisista rajoista.

YMPÄRISTÖVIISAS PIRKANMAA 2040

PIRKANMAAN YMPÄRISTÖOHJELMA

Rakenne- viisas

- Yhdyskuntarakenne muodostuu monipuolisista ja toisiaan tukevista eri toiminnallisista kokonaisuuksista.
- Yhdyskuntarakenteen kehittäminen luo mahdollisuuksia ympäristöystävälliselle, vähähiiliselle energialle.
- Viher- ja siniverkko on ekologisesti toimiva ja sitä kehitetään yhä vahvemmaksi uudenlaisten osaamisverkostojen avulla.

Lähi- viisas

- Luonnon ja kulttuuriympäristön hyvinvointivaikutukset ovat Pirkanmaan vetovoima
- Aukkaiden omaehtoinen toiminta lähiympäristön hyväksi on Pirkanmaalla elinvoima
- Koti ympäristöineen on viihtyisä, energiaviisas ja päästötön

Liikkumis- viisas

- Pirkanmaalla on tarjolla monipuoliset ja älykkäät liikkumispalvelut.
- Liikenne on päästötöntä ja käytetyt energianlähteet ovat kestäviä.

Kierto- viisas

- Kestävä ravinnekierto ja kotimainen ruoka ovat hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn perusta
- Teollisuuden, rakentamisen ja palveluiden osaaminen ja virrat ovat täydessä kierrossa
- Biotalous syntyy kestävää ja resurssitehokasta liiketoimintaa
- Energiantuotanto ja energialiiketoiminta pohjautuvat uusiutuvuuteen
- Tiloja, palveluita ja tavaroita jaetaan ja kierrätetään aktiivisesti

Ilmasto- kyvykkyys

- Ilmastonmuutoksen hillintä on maakunnan tulevaisuuden kannalta elintärkeää, ja siihen varautuminen edellyttää systeemistä muutosta koko yhteiskunnalta.
- Tehokkaalla ilmastonmuutoksen hillinnällä voidaan vähentää muutoksien voimakkuutta.
- Sopeutumisella taas pienennetään muutoksista aiheutuvia vaikutuksia.

KUNTASTRATEGIA 2030

Ympäristönsuojelun edistämisen toimenpideohjelma toteuttaa Lempäälän kuntastrategian 2030 painopisteitä.

Asennetta ja aktiivisuutta

Rohkaisemme aktiivisuuteen. Kannustamme Lempäälässä asuvia ja toimivia omaloitteisuuteen ja tuemme kuntalaisten vahvaa osallistumista ja aktiivista kehittämistä.

Kestävää kasvua ja viihtyisyyttä

Rakennamme viihtyisää asuinympäristöä. Lempäälässä arvostetaan monimuotoisia ja laadukkaita asuinympäristöjä. Elinvoimaiset kylät, omakotialueet ja monipuoliset asumismuodot ovat voimavaramme.

Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen. Lähiluonto ja vesistöt ovat kaikkien saavutettavissa ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.

Olemme kestävien ja rohkeiden ratkaisujen sekä kiertotalouden edelläkävijä. Energia- ja kiertotalousratkaisujen kehittämisen rinnalla vaalitaan Lempäälän luonnon monimuotoisuutta. Vahvistamme Hinku-kuntana kunnianhimoista ilmastotyötä ja otamme ilmastonäkökulmat huomioon päätöksenteossa.

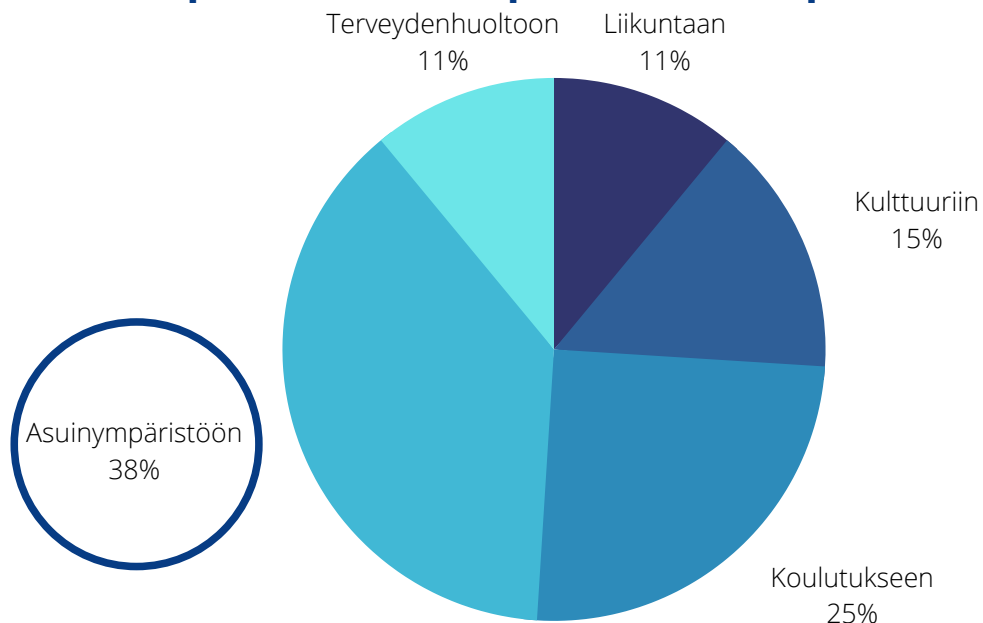
Yhdessä tekemistä Suomen suurimmassa kyläyhteisössä

Kannamme vastuuta yhdessä. Kunnan aktiiviset yhteisöt ja kuntalaisten monipuolinen osaaminen ovat keskeisiä resursseja. Yhteistyöllä ja tahdolla löydetään uusia ratkaisuja.

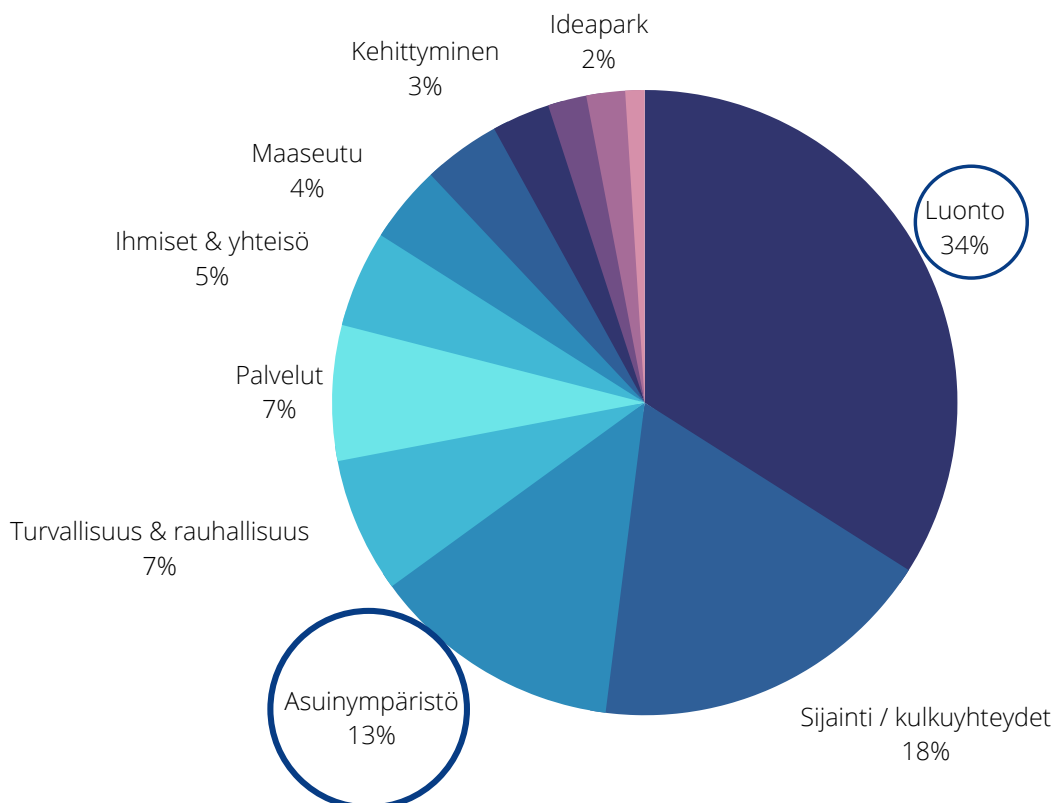
KUNTASTRATEGIA 2030

Strategian valmistelutyössä selvitettiin kuntalaisten ajatuksia Lempäälän nykytilasta ja tulevaisuudesta robottipuheluiden avulla. Luonnon merkitys nostettiin vastauksissa Lempäälän valtiksi ja vetovoimatekijäksi.

Mihin palveluihin Lempäälässä tulisi panostaa?

Mikä on parasta Lempäälässä?

OSALLISTAMINEN TOIMENPIDE- OHJELMAN PÄIVITYSTYÖSSÄ

Ulkoinen osallistaminen

Kysely kuntalaisille

- Verkkokysely 11.5.-19.8.2022
- Tiedotuskanavat: kunnan nettisivut ja somekanavat, iDiD-näytöt Lempäälä-talossa, yhdistykset
- Vastauksia 127 kpl

Kysely yhdistyksille ja yhteisöille

- Verkkokysely 6.7.-19.8.2022
- Tiedotuskanavat: kunnan nettisivut ja somekanavat, suoraan yhdistyksille
- Vastauksia 9 kpl

Kysely yrityksille

- Verkkokysely 6.7.-19.8.2022
- Tiedotuskanavat: kunnan nettisivut ja somekanavat, sidosryhmien kautta
- Vastauksia 4 kpl

Sisäinen osallistaminen

Työpaja kunnan ja konserniyhtiöiden henkilöstölle

- Työpaja 10.10.2022
- Osallistujat
  - Yhdyskunta: ympäristövalvonta, maankäytön suunnittelu, infrasuunnittelu ja kunnosapito, tilat ja rakennuttaminen
  - Hyvinvointi: liikuntapalvelut
  - Maaseutupalvelut
  - Konserniyhtiöt: Lempäälän Vesi, Lekitek

Lautakunta- käsittely

- Lähetekeskustelu viranomaislautakunnassa 1.11.2022
- Edistämissuunnitelman hyväksyminen viranomaislautakunnassa 7.12.2022

3 EDISTÄMISTOIMINNAN TOTEUTTAMINEN

Jatkuvat toimenpiteet

- Kannamme vastuuta yhdessä
- Rohkaisemme aktiivisuuteen
- Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen

Yksittäiset edistämiseen
liittyvät toimenpiteet ja
projektit

KANNAMME VASTUUTA YHDESSÄ

VAIKUTTAMINEN

Vaikuttamisen kanavia

- lausunnot
- työryhmät
- päätöksenteko
- seutuyhteistyö
- yhteistyö muiden sidosryhmien kanssa

Painopisteet

- Luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- Asuin ympäristön viihtyisyys
- Vesiensuojelu ja -hoito
- Kestävä liikkuminen
- Hyvä ääniympäristö
- Jätteiden kierrätys ja kiertotalouden edistäminen

ROHKAISEMME AKTIIVISUUTEEN

YMPÄRISTÖKASVATUS, OSALLISTAMINEN JA NEUVONTA

Ympäristökasvatuksen tarkoituksena on tukea elinikäistä oppimisprosessia siten, että yksilöiden ja yhteisöjen arvot, tiedot sekä toimintatavat muuttuvat kestävän kehityksen mukaisiksi.

Tavoitteet: aktiivinen viestintä eri mediakanavia hyödyntäen.

Neuvontaa tehdään kunnassa

- nettisivuilla, somekanavissa ja Lupapiste-palvelussa
- puhelimitse, sähköpostilla ja kirjeitse
- asiakastapaamisissa
- järjestämällä yleisötilaisuuksia ja tapahtumia
- neuvonnallisilla kiinteistökäynneillä
- valvontaohjelman mukaisilla tarkastuksilla
- sisäisesti kunnan omissa projekteissa

Painopisteet

- Luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Ilmastonmuutokseen vaikuttaminen ja energiaratkaisut
- Vieraslajien tunnistaminen ja torjunta
- Vesiensuojelu ja -hoito
- Pohjavesien suojelu
- Meluhaittojen ennaltaehkäisy
- Jätteiden kierrätys

VIESTINTÄSUUNNITELMA

Viestinnässä nostetaan esiin teemoja, joista kaivattiin eniten lisätietoa edistämisen toimenpideohjelman valmisteluun liittyvien kyselyiden perusteella. Kaikkia tässä mainittuja tapahtumia ei välttämättä toteuteta joka vuosi.

Teema	Tapahtumat / muu viestintä
Luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Luonnon monimuotoisuuden päivä (22.5) • Suomen luonnon päivä (elokuu) • Luontoilta
Ilmastonmuutokseen vaikuttaminen ja energiaratkaisut	<ul style="list-style-type: none"> • Earth Hour (25.3) • Ilmastoviestintä
Vieraslajien tunnistaminen ja torjunta	<ul style="list-style-type: none"> • Vieraslajitalkoot (kesä-heinäkuu) • Vieraslajiviestintä (LVS, nettisivut, some)
Vesiensuojelu - ja hoito (ml. pohjavesien suojelu)	<ul style="list-style-type: none"> • Maailman vesipäivä (22.3) • Eri tahojen (mm. KVVY) tapahtumista tiedottaminen, ELY-keskuksen tiedotteet
Asuinympäristön viihtyisyys	<ul style="list-style-type: none"> • Koirankakkaroskistarrat (huhtikuu) • Siivoustalkoot (toukokuu)
Meluhaittojen ehkäisy / hyvä ääniympäristö	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristömeluun liittyvä verkkosivusto • Rakentajan työhuone
Jätteiden kierrätys ja kiertotalous	<ul style="list-style-type: none"> • Jätteen vähentämisen viikko (marraskuu) • Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tiedotteet
Kestävä kehitys (ml. kestävä liikkuminen, Reilu kauppa)	<ul style="list-style-type: none"> • Reilun kaupan viikko (lokakuu) • Kestävän kehityksen viikko (syyskuu)

YMMÄRRÄMME LÄHILUONNON MERKITYKSEN

YMPÄRISTÖN TILAN SEURANTA

Ympäristön tilaa seurataan

- ympäristönsuojelun toteuttama näytteenotto, seuranta ja tiedonkeruu
- ympäristölupiin liittyvä velvoitetarkkailu
- valtion (SYKE, ELY, Liikennevirasto) toteuttama seuranta ja tiedonkeruu
- kansalaishavainnot

Painopisteet

- vesistö tarkkailusuunnitelman mukaiset näytteenotot
- ekologisten mittarien kerääminen ja kehittäminen
- luonto- ja ympäristötiedon kehittäminen ja ajantasalla pitäminen kunnan paikkatietoaineistoissa
- projektimuotoiset seurannat

YKSITTÄISET EDISTÄMIS- TOIMENPITEET JA PROJEKTIT

Yksittäisten ympäristönsuojelun edistämiseen tarkoitettujen toimenpiteiden ja projektien tavoitteena on:

Kerätä tietoa päätöksenteon ja edistämistoimien tueksi (selvitykset ja kartoitukset).

Suunnitella toimenpiteitä useammaksi vuodeksi eteenpäin (ohjelmat).

Toteuttaa ympäristönsuojelun neuvontaa ja ympäristökasvatusta vuorovaikutuksessa kuntalaisten ja yritysten kanssa (neuvonta- ja tiedotusprojektit).

Hoitaa, kunnostaa ja ennallistaa ympäristöä (hankkeet).

Toimenpiteet ja projektit voidaan jakaa omiin hankkeisiin sekä muiden toteuttamiin hankkeisiin, joissa ollaan mukana asiantuntijoina tai tukijoina.

Yksittäiset toimenpiteet ja projektit

- vaativat yleensä erillistä panostamista ja resursseja (talousarviokäsittely).
- nousevat yleensä ajankohtaisista tarpeista. Sen vuoksi sitova ja kovin pitkälle tähtäävä vuositaso suunnittelu ei ole järkevää.

Toimenpiteet suunnitellaan ohjeellisella aikataululla joustavasti toteutettaviksi.

4 TOIMENPIDEOHJELMA 2023-2028

Toimenpideohjelman seuranta ja vuosisuunnitelmat

Ympäristönsuojelu seuraa toimenpideohjelman toteutumista vuosittain. Edellisen vuoden toimenpiteistä raportoidaan viranomaislautakunnalle vuoden alussa. Samalla vahvistetaan tulevana vuonna tehtävät edistämistoimenpiteet ja tarkistetaan ohjelman päivitystarpeet. Näin ajankohtaiset teemat ja tarpeet on mahdollista saattaa osaksi ohjelmaa.

Ympäristönsuojelu kerää ympäristön tilasta ja ympäristötietoisuudesta kertovia kestävän kehityksen ekologisia mittaritietoja vuosittain ja raportoi niistä kunnan nettisivuilla.

Yksittäisten projektien ja toimenpiteiden raportointi käsitellään tilinpäätöksen yhteydessä, mikäli toimenpide on esitetty talousarvion tavoitteena.

Jäljempänä on esitetty esimerkkejä toimenpiteistä kaudelle 2023-2028.

VAALIMME LUONNON MONIMUOTOISUUTTA

Kuvaus	Yhteistyötahot
LUMO-ohjelman laatiminen	Yhdyskunnan palvelualue, yhdistykset, kuntalaiset
LUMO-ohjelman toteuttaminen	Yhdyskunnan palvelualue, yhdistykset, kuntalaiset
Ekologisen kompensaation pilottihanke (SYKE) - osallistuminen	Suomen ympäristökeskus
Arvokkaiden luontokohteiden päivitys	Yhdyskunnan palvelualue, yhdistykset, kuntalaiset
Kunnan METSO-suojelukohteen valmistelu	Yhdyskunnan palvelualue
Vieraslajitalkoot	Yhdyskunnan palvelualue, yhdistykset, kuntalaiset

YMMÄRRÄMME LÄHILUONNON MERKITYKSEN (YMPÄRISTÖN TILAN SEURANTA)

Kuvaus	Yhteistyötahot
Vesistötarkkailusuunnitelman päivittäminen	
Vesistötarkkailusuunnitelman toteuttaminen	
Sääksjärven alueella olevien lampien veden laadun selvittäminen	
Vesistöjen tilaa koskevan tiedon hallinta ja jakaminen	
Sinileväseuranta (ennalta sovituista kohteista)	Pirkanmaan ELY-keskus, Suomen ympäristökeskus
Luontoillat-/retket	Yhdistykset, kuntalaiset

VAHVISTAMME HINKU-KUNTANA KUNNIANHIMOISTA ILMASTOTYÖTÄ

Kuvaus	Yhteistyötahot
Energia- ja ilmastojärkeä kärkihanke	Energia- ja ilmastotyöryhmä
Luonnon monimuotoisuus ja hiilinielut	Yhdyskunnan palvelualue, yhdistykset, kuntalaiset
Kuntalaisten/yritysten ilmastoneuvonta/-viestintä	Energia- ja ilmastotyöryhmä, Ilmastosoturit, Pirkanmaan Jätehuolto oy
Kestävän kehityksen ekologisten mittareiden ylläpito	Energia- ja ilmastotyöryhmä

RAKENNAMME VIIHTYISÄÄ ASUINYMPÄRISTÖÄ

Kuvaus	Yhteistyötahot
Lempäälän kunnan meluntorjunnan toimintasuunnitelman toteuttaminen	Yhdyskunnan palvelualue, Pirkanmaan ELY-keskus, Väylävirasto
Meluntorjunnan toimintasuunnitelman päivitystarpeen arviointi ja edistymisen raportointi	Yhdyskunnan palvelualue
Pohjavesien suojelusuunnitelman päivittäminen	Yhdyskunnan palvelualue, maaseutuhallinto, Pirkanmaan ELY-keskus, Lempäälän Vesi Oy
Pohjavesien suojelusuunnitelman toteuttaminen	Yhdyskunnan palvelualue, maaseutuhallinto, Pirkanmaan ELY-keskus, Lempäälän Vesi Oy
Hulevesien hallintasuunnitelman toteuttaminen	Yhdyskunnan palvelualue, Lempäälän Vesi Oy
Hulevesitulvariskien arviointi (lainsäädännön edellyttämä)	Yhdyskunnan palvelualue
Siivoustalkoiden järjestäminen	Infra- ja kunnossapidon yksikkö
Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen	

L **MPÄÄLÄ**

